

ภูมิอากาศจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ที่ตั้งและอาณาเขต

ประจวบคีรีขันธ์ตั้งอยู่ทางภาคใต้ตอนบนของประเทศไทย อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 4 เมตร อยู่ประมาณที่ละติจูด 10.9° ถึง 12.6° เหนือ ลองจิจูด 99.2° ถึง 100.0° ตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ 6,367.62 ตารางกิโลเมตร และอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 281 กิโลเมตร

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดเพชรบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดชุมพร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ประเทศพม่า

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่แคบเป็นคาบสมุทรยาวลงไปทางใต้ พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงจากเทือกเขาตะนาวศรี แล้วค่อยๆลาดต่ำไปทางทิศตะวันออกจรดทะเลในอ่าวไทย โดยมีพื้นที่บางตอนเป็นที่ราบลุ่มและต่ำมากและ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย

ลักษณะอากาศทั่วไป

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำเป็นฤดูกาล 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมที่พัดเอาไอน้ำและความชุ่มชื้นจากทะเลและมหาสมุทรเข้าปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้าปกคลุมประเทศไทยตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย ทำให้บริเวณจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีอากาศเย็น แต่จะยังคงมีฝนต่อเนื่องอีกระยะหนึ่งจนถึงเดือนธันวาคม

ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อพิจารณาตามลักษณะของลมฟ้าอากาศของประเทศไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงว่างของลมมรสุม ลักษณะอากาศโดยทั่วไปจะไม่ร้อนอบอ้าวมากนัก เนื่องจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ติดกับทะเล อย่างไรก็ตามช่วงเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดจะอยู่ในช่วงเดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดพาความชื้นจากทะเลและมหาสมุทรมาปกคลุมประเทศไทย ทำให้อากาศชุ่มชื้นและเริ่มมีฝนตกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป นอกจากนี้ในช่วงเดือนตุลาคมและพฤศจิกายนอาจได้รับอิทธิพลจากร่องมรสุมที่พัดผ่านบริเวณภาคใต้และอ่าวไทย และพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวเข้าใกล้หรือเข้าสู่ประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วย

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทยและบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนซึ่งเป็นมวลอากาศเย็นจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงดังกล่าว ทำให้อุณหภูมิลดลงทั่วไปและมีอากาศหนาวเย็นเป็นครั้งคราว โดยอุณหภูมิจะลดลงต่ำสุดในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม นอกจากนี้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์จะยังคงมีฝนต่อไปอีกระยะหนึ่งจนถึงเดือนพฤศจิกายน

อุณหภูมิ

จากสภาพภูมิประเทศของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่อยู่ติดกับทะเล ทำให้อุณหภูมิระหว่างฤดูกาลและกลางวันกลางคืนจึงไม่แตกต่างกันมากนัก อุณหภูมิโดยเฉลี่ยไม่สูงมากและอากาศไม่ร้อนจัดในช่วงฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวจะมีอากาศหนาวเย็นเป็นบางช่วง โดยอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.1 องศา

เซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.7 องศาเซลเซียส สำหรับเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดจะอยู่ในช่วงเดือนเมษายน ถึงพฤษภาคม ซึ่งเคยตรวจวัดอุณหภูมิสูงที่สุดได้ 41.2 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ.2541 ที่สถานี อุตุณิยมวิทยาหนองพลับ อำเภอหัวหิน ส่วนในฤดูหนาวจะมีอากาศหนาวเย็นมากที่สุดในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม ซึ่งวัด อุณหภูมิต่ำที่สุดได้ 6.4 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2542 ที่สถานีตรวจอากาศเกษตรหนองพลับ อำเภอหัวหิน

ฝน

เนื่องจากสภาพลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในพื้นที่อับฝน ทำให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีฝน ค่อนข้างน้อย ปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปีบริเวณ อำเภอเมืองประมาณ 1091.8 มิลลิเมตรและมีจำนวนวันฝนตกประมาณ 121 วัน ส่วนพื้นที่บริเวณอำเภอหัวหินมีปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปีประมาณ 955.1 มิลลิเมตรและมีจำนวนวันฝนตก ประมาณ 107 วัน เดือนตุลาคมเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกมากที่สุดในรอบปี โดยปริมาณฝนมากที่สุดใน 24 ชั่วโมง วัดได้ 429.2 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2512 ที่สถานีอุตุณิยมวิทยาหัวหิน อำเภอหัวหิน

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวผ่านหรือเข้าสู่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีแหล่งกำเนิดจากทะเลจีนใต้และมหาสมุทร แปซิฟิกเหนือด้านตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ โดยเคลื่อนตัวเข้าสู่อ่าวไทยก่อนเคลื่อนขึ้นฝั่งประเทศไทยบริเวณจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพายุหมุนเขตร้อนที่อ่อนกำลังเป็นพายุดีเปรสชันและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายมากนัก แต่ ยังคงทำให้เกิดฝนตกหนักถึงหนักมากจนก่อให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันได้ สำหรับช่วงเวลาที่พายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวผ่าน จังหวัดนี้ เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายนไปจนถึงสิ้นเดือนพฤศจิกายน โดยเฉพาะเดือนตุลาคมและพฤศจิกายนเป็นช่วงที่พายุหมุน เขตร้อนมีโอกาสเคลื่อนเข้าสู่จังหวัดนี้ได้มากที่สุด

จากสถิติที่บันทึกตั้งแต่ปี 2494 - 2556 ปรากฏว่ามีพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวผ่านจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทั้งหมด 18 ลูก ซึ่งมีกำลังแรงเป็นพายุโซนร้อนจำนวน 1 ลูก โดยเคลื่อนเข้ามาในเดือนพฤศจิกายน (2540) นอกนั้นเป็นพายุที่มีกำลังแรงเป็น พายุดีเปรสชัน โดยเคลื่อนเข้ามาในเดือนกันยายน 3 ลูก 2508(3) เดือนตุลาคม 9 ลูก (2495, 2501, 2510, 2511, 2516, 2534, 2539, 2542, 2546) และเดือนพฤศจิกายน 5 ลูก (2499, 2507, 2516(2), 2541)

ที่ตั้งสถานีอุตุณิยมวิทยาในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นทั้งหมดนี้รวบรวมจากผลการตรวจอากาศของสถานีตรวจอากาศประจวบคีรีขันธ์ (ประมาณ ละติจูด 11° 50' เหนือ ลองจิจูด 99° 50' ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 4 เมตร) และสถานีอุตุณิยมวิทยาหัว หิน (ประมาณละติจูด 12° 35' เหนือ ลองจิจูด 99° 58' ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 5 เมตร) และสถานี อุตุณิยมวิทยาหนองพลับ (ประมาณละติจูด 12° 35' เหนือ ลองจิจูด 99° 44' ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 107 เมตร) ซึ่งทำการตรวจสอบประกอบอุตุณิยมวิทยาต่างๆ วันละ 8 เวลา คือ 0100, 0400, 0700, 1000, 1300, 1600, 1900 และ 2200 น. แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุณิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติในรอบ 30 ปี ซึ่ง สามารถติดต่อขอข้อมูลต่างๆ ได้โดยตรงกับสถานีฯ ตามที่อยู่ดังนี้

สถานีอุตุณิยมวิทยาประจวบคีรีขันธ์ ตำบลเกาะหลัก อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สถานีอุตุณิยมวิทยาหัวหิน ตำบลหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สถานีอุตุณิยมวิทยาหนองพลับ ตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

หมายเหตุ

- สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 - 2553
- สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 - 2556

ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุตุณิยมวิทยา
กรมอุตุณิยมวิทยา